

onoverwinnelijke behoefte gekregen daaraan te voldoen en sliep hij daarbij in. Op welke wijze hij hiertoe was gekomen, kon hij niet mededeelen. Een andere neurasthenische jonge man had de bekende gewaarwording van knarsen tusschen de halswervels bij draaibeweging van het hoofd. Hij betrapte zich zelf vaak, dat hij al soezende, voordat hij insliep, bezig was met knarsen, zooals hij het noemde.

In deze gevallen nu hebben gewoonte-bewegingen plaats, die, in den aanvang bewust en met het doel een aangename gewaarwording te hebben, opgewekt, als automatismen in den halfslaap voortgaan.

Een scherpe grens te trekken tusschen tic's en stereotype bewegingen is niet mogelijk; er zijn vormen die gemeenschappelijke trekken vertoonen. Het is hier niet de plaats noch mijn doel alle verschillende kenmerken te behandelen.

Bij beide is het verschijnsel, dwanggevoel, echter aanwezig en het komt er op aan, in welke mate zij het karakter van dwangbeweging dragen, of men ze meer tot de eene dan wel tot de andere groep zal brengen.

Waar de lijder aan tic bijzonder veel moeite heeft de beweging bewust te onderdrukken, daar valt het den personen met stereotype bewegingen behept, niet zoo zwaar; terwijl de eerste allesbehalve gesteld is op zijn hebbelijkheid, kunnen de laatsten zeggen „hab' ich doch meine Freude d'ran”.

Waar nu ZAPPERT 1) onder stereotypieën verstaat:

„Houdingen, bewegingen of verrichtingen in het uitwendige of vegetatieve leven, welke gecoördineerd zijn, niet het karakter van convulsies hebben, maar meer den indruk maken van bedoelde, gewende bewegingen, die zich gedurende langen tijd achter elkander, dikwijls, en steeds in denzelfden vorm herhalen, die in den aanvang bewust en willekeurig zijn, maar later door den langen duur en de herhaling automatisch en onbewust worden”;

meen ik, dat deze kenschetsing eenige aanvulling behoeft, waar het gevallen van nachtelijk bommen geldt. Bij de woorden „die in den aanvang bewust en willekeurig zijn” zou ik willen voegen: met het doel zich een aangename gewaarwording te verschaffen.

Waar passieve bewegingen, rhythmische geluiden een het inslapen bevorderende invloed hebben, blijkt ook activiteit een dergelijke werking uit te oefenen, tellen, verzen opzeggen, gonzen en bommen.

Het „bahnend” karakter van medebewegingen, zooals wij dat bij sprekers waarnemen, die door het uitvoeren van stereotype bewegingen van romp en ledematen een gunstigen invloed op den gedachtenloop en het spreken onder vinden, schijnt ook voor den slaap van belang te kunnen zijn. HUET.

E E N V E R Z O E K !

De ondergeteekende, die zich bezighoudt met de studie van de geschiedenis van een boek (het Venus Minsieke Gasthuis) heeft daarvoor zooveel mogelijk materiaal noodig en doet, om dat te bekomen, een beroep op de welwillendheid en medewerking zijner collega's.

1) Volgens Dr. C. DE LANGE, *Ned. Tijdschr. voor Geneesk.*, Tweede Helft, n°. 17, blz. 1114.

Van het bewuste, reeds vroeger door hem behandelde boek zijn thans door de hulp van bibliotheken en personen onder zijn berusting; vermoedelijk de eerste druk, die van 1687, de derde, die van 1688, de zesde van 1701, 3 verschillende zevende drukken van 1765 en de negende druk van 1765.

Hij bezit van het oorspronkelijke werk, dat meéstal alleen „Tableau de l'amour, etc.” of ook wel „De la génération de l'homme ou Tableau de l'homme” etc. genoemd wordt, de druk van 1687, die op het titelblad als uitgever noemt Franc d'amour de Parme (een pseudonym). (Een dergelijke uitgave moet nog bestaan van 1686 en 1688: verder een andere van 1687, die bij WAESBERGE te Amsterdam is uitgekomen). Verder zijn hem nog van de Fransche edities gezonden: een Keulsche uitgave van 1696, twee Keulsche van 1702; één Keulsche van 1705; één van Hamburg 1768 en eindelijk één van Parijs van 1832. Eindelijk beschikt hij over den eersten en tweeden druk van 1728 en 1767 van het „Tafereel der Huwelijksliefde enz.”, dat zich openlijk annonceert als een vertaling van het „Tableau d'amour de N. Venette”.

Wie andere drukken van genoemde werken (ook Engelsche en Duitsche uitgaven) of exemplaren met notities of andere bijzonderheden in zijn bezit heeft, zal hem bijzonder verplichten, die voor eenige dagen, hoogstens een paar weken te willen afstaan. Hem zij bij voorbaat mijn welgemeenden dank gebracht.

Rijswijk (Z.-H.), 31 Oct. 1905.

Dr. GEYL.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Internationale catalogus.

De *Nederlandsche Staatscourant* n°. 240 bevat het verslag omtrent de eerste internationale conventie van den internationalen catalogus der natuurwetenschappelijke literatuur, gehouden te Londen op 25 en 26 Juli 1905, uitgebracht door Dr. D. J. KORTEWEG. Bij deze internationale conventies berust het hoogste gezag over den catalogus; de eerste zou in 1905 bijeenkomen, de tweede in 1910, de volgende ieder tiende jaar. De leden der conventie worden aangewezen door de aan den catalogus deelnemende staten. In verschillende onderdeelen van den catalogus werden wijzigingen aangebracht. Het deel gewijd aan de *ontleedkunde* droeg tot titel „Human anatomy”, maar het bleek, dat dit aanleiding gaf tot groot verschil in opvatting tusschen de verschillende regionale bureaux omtrent de geschriften hier onder te brengen. Ten slotte werd de titel veranderd in „Human and Vertebrate Anatomy”, waardoor nu echter een groot deel der afdeling zoölogie hier herhaald zal worden, maar anders gerangschikt. De *physische anthropologie* werd uitgebreid met afdelingen voor „archaeological” en „cultural” anthropologie, waardoor de ethnographie beter tot haar recht komt. Bij de *physiologie* werd echter krachtig op beperking aangedrongen naar de zijde der toegepaste medische wetenschap. De beoordeeling zal voornamelijk aan de regionale bureaux worden toevertrouwd. Voorts werd een voorstel om den werkring van den